XIII. évfolyam Budapest. 19. szám. Hétfő, 1879. január 20.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 6 krajczár.
Hirdetési díj: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr., többször 10 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Budapest, IV. hímző-utcza 1. sz.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el.
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.
Kiadó hivatal:
Budapest, IV. hímző-utcza 1. sz.
hová az előfizetési pénzek küldendők.

TÁVIRATOK.

Versailles, jan. 19. Tegnap a republikánus balpártiak gyülést tartottak, e gyülésre 242 tag volt beirva. Ujra tanácskoztak a helyzet felett és megujitották tegnapelőtti nyilatkozatukat, melyszerint a miniszteri programm elfogadhatlan és hogy a kormánytól nyilatkozatokat várnak, hogy véglegesen azokhoz szólhassanak,

Bécs, jan. 19. A „P, C.“ jelenti: A Bosznia és Herczegovina igazgatása tárgyában tartott tárgyalásokat bevégzetteknek tekinthetni. A meghatározás némely kérdésekre későbbi tanácskozások tárgya leend, ha némely elő munkálatok szüksége czélirányosnak fog bebizonyulni. Wodianer báró ma délelőtt meg látogatta Tisza miniszterelnököt és Wenckheim bárót, kik előbb Albrecht főherczeg által fogadtattak.

London, jan. 19. Beaconsfield lord visszatért Londonba. A Kapvárosból jövő hirek dec. 31-ről azt mondják: hogy a zulu király kész néhány egyént kiszolgáltatni, a megszabott büntetéseket megfizetni és megigérte a többi követelések fontolóra vételét. — Bartle-frére kormányzó azt felelte, hogy Anglia adott szavát meg nem változtatja. A határidő a végleges válaszra jan. 1-sején folyt le. Hirlik, hogy a zulu király a királyi Stradban csapatokat gyüjt.

Zágráb, jan. 19. A tartománygyülés a meghalt Jakic helyébe Voncinat választotta a magyar országgyülésre és Horváth Mirkót az országos küldöttségbe, ezután befejezte a folyó ügyeket.

London, jan. 19. (Az „Egyetértés“ távirata.) A „Standardnak“ távirják Kandahárból: Stewart tábornoknak jelentik, hogy Jakub khán Kabult elhagyta. Azt hiszik, hogy apját követte Taskendbe.

London, jan. 19. (Az „Egyetértés“ távirata.) A „Daily News“-nek jelentik Berlinből: Itt azon hir van elterjedve, hogy Bismarck herczeg a birodalmi gyülésnek egy törvényjavaslatot szándékozik benyujtani, mely által a határon levő posta állomások postamesterei felhatalmaztatnának minden gyanus levél felbontására.

Bécs, jan. 19. Ma történt meg az osztrák-franczia egyezség aláirása. Alapul a legtöbb kedvezményü tarifa fogadtatott el.

London, jan. 19. (Az „Egyetértés“ távirata.) A „Timesnek“ Berlinből jelentik, hogy Muszkaország megnyervén Németország beleegyezését a kelet rumeliai occupátiónak május 3-án tul való meghosszabbitására, most a többi hatalmakat igyekszik arra birni, hogy hasonlólag adják erre nézve beleegyezésüket. Még eddig Németországon kivül csak Ausztria-Magyarország sikerült ezen tervének megnyerni.

Budapest, január 19.

A muszka már a pápával is összevész. Számos jelentés bizonyitja, hogy az orosz kormány és a vatikán közti viszony, mely pedig az utóbbi időkben nem volt barátságtalan, mind feszültebbé válik. A „Fanfulla“ arról értesül, hogy a vatikánban mind élénkebben kezdenek foglalkozni amaz erőszakos és kegyetlen eljárással, melyet az orosz kormány a végből alkalmaz, hogy katholikus lengyeleket az orthodox hitre kényszeritse, s Nina bibornok, a pápa államtitkárja megbizatott, hogy e tárgyban dolgozzon ki egy kimeritő memorandumot, mely a katholikus hatalmakkal lenne közlendő. Azonfelül azt is irják, hogy a pápa határozottan vonakodott Oroszország rendkivüli megbizatással Rómába küldött diplomacziai ügynökét, Urussoff herczeget elfogadni s ez alkalommal kijelentette volna, hogy semmiféle érintkezésbe nem kiván bocsátkozni a szentpétervári kormánynyal, mig az a katholikusok üldözésének Lengyelországban végét nem veti. Az államtitkárbibornok pedig egész kereken kijelentette az orosz követnek, hogy ha az orosz kormány a szentszékkel megkezdett alkudozásokat ujra föl kivánja venni, szükséges, hogy előbb kielégitő és megnyugtató választ adjon arra a memorandumra, melyet még IX. Pius életében Simeoni bibornok, akkori államtitkár intézett volt Goreakoff államkanczellárhoz.

Az Oroszország ázsiai részeiben dühöngő pestis, mely a szentpétervári kormánynak annyi aggodalmat okoz, felkölté Egész Európa figyelmét. A félelem, hogy a veszedelmes kór a Volga átlépésével az európai Oroszországon keresztül borzasztó pusztitását folytathatja más országokban is, mindinkább foglalkoztatja az egészségügyi szakférfiakat.

Több oldalról merült már fel, hogy nemzetközi óvrendszabályokat kellene életbe léptetni, még mielőtt nem késő. Mert igaz ugyan, hogy se a ragály neméről, se pusztitásáról, se terjedelméről világos megbizható adatokkal nem birnak az orvosi körök; mindazáltal a veszély jelentőségét kicsinyelni sem lehet érdekében senkinek.

A baj nagysága és természete könnyen megmagyarázhatóvá teszi, hogy orosz hivatalos források lehetőleg leplezni és kicsinyelni igyekszenek, a különben már általuk sem tagadott bajt. Az orosz kormánynak nem állhat érdekében a népre nyugtalanitólag ható, s ugy politikai valamint közgazdasági hatásában kiszámithatatlan károkat okozható betegségről hamisitatlan adatokat a nyilvánosság elé bocsátani. Látszik is, hogy mennyire iparkodnak csillapitólag hatni a közönségre, bár a vesztegzárlat által foganatba vett költséges egészségügyi rendszabályok azt mutatják, hogy a ragály dühöngése olyan, mely az orosz kormányt rosz pénzügyi helyzete daczára is kényszeriti nagy terjedelmü óvintézkedésekre. Sőt, a mint pétervári forrásunk a mely az összes sajtóban először vonta e bajra a figyelmet, ujabban értesit, — a ragályt már a hideg sem igen fékezi.

Mindez komolyan int bennünket, hogy több előr elátással és gonddal vegye kormányunk is sz emügyre a dolgot. A tél könnyen fordulhat ez idő szerint a kitavaszodás felé, s ez által a ragály terjedése meglephet bennünket is. A kolera pusztitásai eléggé kemény leczke volt már e tekintetben. Az akkori kapkodás mutatta mily kevéssé lehet segiteni, ha egyszer a járvány elhatalmasodott.

Másutt máris számba veszik a legrosszabbat, pedig mi a szomszédság viszonyánál fogva nagyon közel esünk a bajhoz. A bécsi reichsratban interpellatió tárgyául is szolgált az ügy. Ott dr. Roser és társai elérkezettnek látták az időt, hogy a kormányhoz kérdést intézzenek.

Ez interpellatió igy hangzik:

1. „Van-e tudomása a magas kormánynak az oroszországi pestisről a nyilvánosság elé jutott hirekről. Megerősitést nyernek-e ezek, s ha igen 2. miféle rendszabályokat vél alkalmazni, hogy a sürgető veszélylyel hatékonyan és jókor szembe szálljon?“

Hasonló interpellatió el kelne nálunk is. Azonban ez is elég, hogy kormányunk figyelmét magára vonja, és szintén megtegyen minden előintézkedést a „fekete asszony“ gyászos vendéglátásának elejét venni. Nem ártana, ha gondolkoznék a felől is, nem volna-e tanácsos a külügyi hivatal utján nemzetközi óvrendszabályokat életbe léptetni.

Az osztrák képviselőházban — mint a „N, Fr. Presse“ irja — ma ismét uj hirek szárnyalnak a miniszterválság megoldásáról. Azt mondották, hogy a berlini szerződés feletti vita befejezése után, az Auersperg kabinet azonnal felmentetik az ügyek vitelétől és egy uj miniszterium fog kineveztetni. A jövendőbeli kabinet elnökéül Pretist emlegetik, azon különbséggel mindazonáltal, hogy azon miniszterium, melynek alakitásával Pretis lesz megbizva, nem parlamentáris, hanem hivatalnoki miniszterium lesz, mi eddig Taaffe vagy Potocki feladata lett volna. Az eddigi miniszterek közül Horst tábornok és Stremayer mindenesetre az uj kabinethez fognak tartozni.

A miniszteri értekezletek ma gr. Andrássy közös külügyminiszternél folytattattak, egyéb határozatok azonban, a már tegnap jelzetteken kivül nem hozattak ezuttal. Tisza Kálmán miniszterelnök ma több látogatást tett s azután a futárvonattal elutazott Budapestre. Bedekovics horvát miniszter és Tarkovics miniszteri tanácsos szintén Budapestre utaztak.

A képviselőház holnapi ülésén a kormány az Olaszországgal kötött vám- és kereskedelmi szerződés előterjesztése alkalmával javaslatot fog tenni egy vámügyi bizottság kiküldésére, mely e szerződésre nézve véleményt terjesszen be a háznak.

Az osztrák magyar bank legutóbbi ülése Bécsben — mint a B. Corr-nek irják — sok tekintetben igen figyelemreméltó volt, nevezetesen a magyar bank főtanácsának legutóbbi ülése sok tekintetben a magyar kormánybiztosnak azon nyilatkozata és megjegyzései tekintetében, melyeket az azon inditvány tárgyalására nézve tett, hogy a bank azon kötelezettsége, melyszerint ezüstrudakat köteles elfogadni, függesztessék fel. Már magában véve is igen feltünő volt, hogy a magyar kormánybiztos csak egy nappal előbb értesittetett arról, hogy a főtanács napirendjén egy ily javaslat is elő fog fordulni. Az ülés folyamában a kormánybiztos ki is fejezte eziránti nézetét azon megjegyzéssel, hogy helyesebbnek és czélszerübbnek tartotta volna, ha a bank ezen intentiója felől a két pénzügyminisztert előzetesen értesitette, s ez által alkalmat adott volna arra, hogy azoknak netáni viszontmegjegyzései figyelembe vétessenek; ugyanazért tán jobb is volna e tárgyat mostanság letenni a napirendről s előbb a két pénzügyminiszterrel érintkezésbe lépni, miután azonban a tárgyalás már megkezdetett, nem kiván további nehézségeket támasztani. Magára a javaslatra nézve kénytelen azonban megjegyezni, miszerint teljességgel meg nem engedhető, hogy a bank a bécsi pénzverde egy egyszerü publikátiójára, a melyben még hivatkozás sincs valamely miniszteri rendeletre, egy ily intézkedést tegyen, még ha ezen intézkedés tökéletesen indokoltnak és minden tekintetben igazoltnak is volna mondható, mivel a bank tartozik tekintettel lenni, hogy Magyarországon az ezüstpénzverés nincs beszüntetve s ennélfogva egy ily intézkedés a budapesti főintézetre nézve az alapszabályok értelmében érvényessé sem tehető, egészen eltekintve azon körülménytől, hogy a bécsi pénzverde teljességgel nem szüntette be az ezüst pénzverést a mint az alapszabályok e kivételes esetre nézve megállapitják, hanem ellenkezőleg tul van halmozva munkával. Miután az osztrák kormánybiztos kijelenté, hogy a bécsi pénzverde publicatiója megnyerte az osztrák pénzügyminiszter jóváhagyását, az inditvány a mennyiben az a bécsi főintézetre vonatkozik, elfogadtatott s egyuttal b. Wodianer inditványára a magyar kormánybiztoshoz egyhangulag azon kérés intéztetetik, miszerint eszközölje ki a magyar pénzügyminiszternél, hogy tekintettel az utólagos arbitragéra a pénzviszonyokra, az ugyis tulhalmozott körmöczi pénzverdénél a magánosok részére való pénzverés, illetőleg ezüstrudaknak további átvétele egyelőre hasonlóképen függesztessék fel. Kétségtelen, hogy e kérés tekintetbe is fog vétetni, mindazonáltal a magyar kormánybiztosnak, Köffinger osztálytanácsosnak határozott fellépése mindenesetre teljes elismerést érdemel, igy a bank vezetői tán még is hozzá fognak szokni azon gondolathoz, miszerint kötelesek szem előtt tartani, hogy az osztrák-magyar bank ez idő szerint közös.

A muszkaországi pestis.

Tegnap az osztrák birodalmi gyülésben egy képviselő interpellatiót adott be aziránt, tette a kormány lépéseket a Muszkaországban kitört döghalálnak monarchiánkba törhetése megakadályoztatására. Még mielőtt ezen interpellatió megtörtént, több bécsi lap felkeltette a kormány figyelmét e tárgyra nézve, jelesül a bécsi orvosi ujság, mely egyenesen kimondja, hogy ezen veszedelmes járvány terjedése első sorban is monarchiánkra nézve lehet igen válságos.

A döghalál abban különbözik az epemirigytől, hogy csak ragálysága által csempészthetik egy helyről a másikba, mig az epemirigynek elterjedését nem lehet meggátolni, mivel az, mint mondani szokták, a légben van, melyet elzárni lehetetlen.

Ezen borzasztó kór Európában majdnem ismeretlenné lett az utolsó időkben. A régi időben, kivált a közép korban, több izben hozatott be világrészünkbe. — 542-ben. Kr. sz. u. majdnem egy fél századik uralkodott Európa több országában s világrészünket egészen elnéptelenitette. A 15-dik században roppant pusztitásokat okozott Olaszországban, jelesül Florenczben, Milanóban és Pisában. Franczia országot, mint a történelem megemliti, több izben megtizedelte. Londonban 1665-ben irtóztató pusztitásokkal lépett fel. A legutolsó pestis Spanyolországban volt 1808-ban, Sevillában és Cadixban. Moszkvában 1771-ben dühöngött, de mivel akkor még Muszkaországnak a többi cziviliziált Európával nem volt azon nagy kereskedelmi összekötetése mint jelenleg, a pestisnek tovább terjedését meg lehetett akadályozni.

Nem igy állanak a dolgok most. Valóban nagyon idején volna, ha a kormány már most, midőn a pestis Asztrachanból oly rövid idő alatt már Nisnej Novgorodig terjedt, mely város igen közel fekszik Moszkvához, intézkedéseket tenne, hogy be ne hozathassék monarchiánkba. Még eddig mit sem hallottunk arról, hogy e tekintetben történtek lépések. Kormányunk rendesen sokkal több erélyességet fejt ki az alkotmány és a szabadság korlátozásában, mint egy halálos járvány vagy bárminemü országos vész terjedésének megakadályozására.

Ha a kormány akkor kezd rendszabályokhoz nyulni, mikor a ragály legközelebb szomszédunkba rontott, pl. Romániába vagy Gácsországba, ha ismét ugy jár el, mint a régi kormányok tették 1831-ben midőn az epemirigy kitört, mikor ide s tova kapkodtak, mint Bernát a famenykőhöz és a legőrültebb módokhoz nyultak, melyek nem hogy akadályozták volna, hanem még elősegitették a járvány terjedését, a mennyiben a rémülést fokozták és az elzárolások által lehetetlenné tették az elmenekülést, akkor jobb, ha lemond és ügyesebb s szakavatottabb emberekre bizza az egészségi állapot biztositását.

Noha a pestis Európában nem uj vendég s a lefolyt századok leghiresebb orvosai azt kimeritőleg észlelték (kivált Sydenham), azt még sem birták meghatározni, miképen lehessen annak tovább haladását meggátolni, valamint még a pestis valódi természetét sem tudták kifejteni. Annyi azonban bizonyos, hogy a pestis a lakosság szegényebb osztályánál sokkal halásosabb, mint olyanoknál, kiknek anyagi állapotuk megengedi, hogy minden eddig ismert óvszerekkel ellássák magukat. Mindeddig a légkör fertőztelenitésére leghathatósabb szernek ismertetett áz ugynevezett rablók eczete (vinaigre de quatre voleurs). Mindenekelőtt tehát a gyógyszertároknak kell ezen szerrel magukat ellátniok. De leglényegesebb dolog, azon államnak, hol jelenleg a pestis dühöng, hermetikus elzáratása határőrállomások által és minden kereskedelemnek ideiglenes betiltása azon államra nézve, hol a pestis uralkodik. Ha Bosznia okkupácziójára rászántak 200,000 embert, a pestis elzárása ezt mindinkább megkivánná.

Sikkasztások és csalások Oroszországban.

Az orosz hadseregben fölmerült visszaélésekről több izben volt már emlités lapunkban. Mint olvasóink tudják, Odessában nem is egy, hanem több különböző bizottság működik azok földeritésén, egész külön hivatali kar, mint annak idejében nálunk Ráday kormánybiztos alatt Szegeden. Csakhogy mig mi nálunk közönséges rablók és kapczabetyárok ellen folyt a hajsza, itt a legelőkelőbb körökig fölhatnak a szervezett tolvajszövetkezet szálai s a napfényre derülő adathalmaz nem látszik véget érni. Alig fejeznek be egy ügyet, s már is kiderül, hogy az kulcsot szolgáltat sok egyébhez. A bizottságok működése tehát csak lassan halad, de halad, s minden hét ujabb vádanyagot halmoz föl, a melyben oly gyalázatosságok foglaltatnak, hogy az emberek haja szála is égnek áll tőle.

A Wezer Ztg. egy odessai leveléből vesszük át a következőket:

A szédelgésnek minden neme, a legvastagabbtól a legagyafurtabbig előfordul itten. Liferansok, tárházigazgatók, felügyelők, ellenőrök, államhivatalnokok és katona tisztek részesek bennök. A ki a vizsgáló bizottságok közül csak egynek is elen volt az ülésein, a „csalás kézikönyvét“ irhatná meg a hallottak után tanulságos és elijesztő érdekességgel.

A bizottságok egyike az, melyen Olsufjew gróf elnököl, csupán azon visszaélésekkel foglalkozik, melyeket a hadsereg számára kiállitott fuvarok körül követtek el Warzawszky, Baranow és Kaufmann szállitók. A bizottság már ez egyetlen „szakmában“ is képzelhetetlen csalásokat konstatált. Ezer meg ezer fuvart fizetett ki a kormány e szállitóknak olyat, a melyet azok soha sem állitottak ki. Az ily soha ki nem állitott fuvarokért kifizetett összeg, amint az a mult év utolsó napjáig foganatositott vizsgálatokból kiderül, 11 millió rubel. Csupán ez egy czimen s mennyi derülhet még ki tán ezután!

Hogy e borzasztó csalások napfényre derültek, a tábori ellenőrségnek s nevezetesen a fő-ellenőrnek Cserkassownak köszönhető, a ki az elébe terjesztett számadásokban előforduló hibák által lett figyelmessé téve, s midőn azokat megvizsgálá, 1877. november havában részletes jelentést tett rólok Szentpétervárra egyenesen a hadügyminiszternek. A vizsgáló-bizottság tárgyalásaiból nyilvánossága került az az érdekes körülmény, hogy Cserkassow jelentése a visszatetzésnek egész viharát idézte föl a szegény főellenőr fejére, hogyan merte ő, közvetlen előljárói és tönökei elkerülésével egyenesen a hadügyminiszternek terjeszteni be jelentését.

Később aztán persze kiderült, hogy ezek a „közvetlen előljárók és főnökök,“ a kik annyira felháborodtak „a hivatalos rend“ felforgatása miatt, a sikkasztásokban és csalásokban magok is érdekelve vannak. Ha Cserkassow a hivatalos rendhez tartja magát s jelentését ezeknek terjeszti föl, soha se jut az el a hadügyminiszterhez s az alávalóságok földeritésén működő bizottságok soha se ülnek össze, — őt azonban bizonyosan félre teszik az utból.

Hogy csak egy példát emlitsünk a tömérdek közül, hogy mily módon jártak el ezek a jó urak, —

AZ „EGYETÉRTÉS“ TÁRCZÁJA.

A bogarakról.

(Felolvastatott a kereskedő ifjak estélyén, január 18-án.)

(Vége.)

Tehát a halál előtt is megszünt az egyenlőség, pedig az aligha vesz tudomást ezekről a gyarló megkülönböztetésekről. Kiméletlenül bekopogtat minden ajtón, legyen az gondosan kárpitozva, vagy fütyüljön hasadékain keresztül a szél.

Én ezt a szót „nemes“ ugy értelmezem, mint a rómaiak, kik azt fejezték ki vele, hogy kiváló, kitűnő és alkalmazták nemcsak emberre, hanem lóra, öszvérre, ételre, fegyverre.

Meggyőződésem szerint a nemességet ép ugy nem lehet örökölni, mint nem lehet az erényt, bölcsességet és becsületességet.

Sokan e tekintetben még más véleményen vannak, de a társadalom előbb-utóbb be fogja látni, hogy csak a becsületes ember lehet nemesember, ha becstelen valaki, akkor nemtelen, származtassa bár magát egyenes irányban akár Ádámtól, akár Darwin majmától.

A csodabogarak második speczialitása a hivatali gőg sok tekintetben a rangkórságtól származik. Ennek ezer és ezer alfaja van.

Az osztrák-magyar közös-ügyes államban még a miniszterek sem egyenlő rangon állanak.

Nagy közöttük a különbség.

Az osztrák miniszterek már másodranguaknak tartják a magyar miniszterekét, s lenézik őket; a mire mellesleg mondva nagy joguk van, mert nekik van pénzügyük és hadseregük. Tehát a két leghatalmasabb fegyverrel, pénzzel, és Uchatius ágyuval rendelkeznek.

A magyar miniszterekét bántotta ez a dolog; intézkedtek tehát, olyan uj miniszterekről, a kiket ők is lenézhetnek, s e czélból elfoglalták Boszniát és Herczegovinát.

De nem csak az állam első szolgáinál van ez igy. A társadalom minden rétegében találunk olyan embereket, a kik egy són egy kenyéren élnek, mégis az a bogaruk, hogy különbek egyik a másiknál.

Egyik tudományos társaság lenézi a másikat mert öregebb tagjai vannak, mint a másiknak; a tanár lenézi a tanitót, mert ő professzor, emez pedig csak schulmeister; a harmadrendü énekes lenézi a kóristát, mert ő néha sóló is énekelhet, a főhadnagy lenézi a hadnagyot, mert neki két csillaga van, emennek csak egy, a megyei hajdu lenézi a városi szolgát; a hordár a targoncást és igy végtelen sorban minden embernek megelégedésére kerül valami szerencsétlen áldozata, a kinél minden igaz ok nélkül különbnek érezi magát.

Az ily társadalmi ferdeségeken még csak segiteni sem lehet. — Ezek az emberek sokkal gőgösebbek lefelé, és görnyedőbbek felfelé, semhogy ugy mernének tenni, mint ama franczia lovag, ki midőn a burgundi uralkodó herczeg azt parancsolta neki huzza le csizmáját, — nevetve engedelmeskedett, s nyomban herczegének fejéhez is vágta azt.

Azért nem lehet segiteni e bajon, mert ha a férfiak le is vetkeznék e gyengeséget, a nők nem képesek rá. Már pedig azt tudjuk, hogy minden férfi papucs alatt van; a mit a nők akarnak, az ellen nem tehet meg a pápai átok sem.

Ismertem egy nőt, kinek férje eredetileg egyszerü falusi kereskedő volt, s idővel magas állami hivatalra vergődött. E nő vidéki boltosné korában örült, ha a hétszilvafás nemesek feleségei elfogadták köszönését. A czigánypostás ifiasszonynak, mosogató szolgálója teinsasszonynak hivta.

Férje hivatalával azonban fenhéjázás szállta meg s tájékozni sem birván magát, azt sem tudta, hova lépjen dicsőségében. Egy alkalommal ily módon tette magát nevetségessé.

Oly társaságban, a hol még körülbelül ujoncz volt, valaki „nagysádnak“ szólitotta.

— Uram, ugy látszik, hogy ön nem is tudja, hogy én „méltóságos asszony“ vagyok és nem nagysád. Ő felsége a császár ruházta fel férjemet ezzel a czimmel, s igy én is jogosan megkövetelhetem.

Az ily fenhéjazó magaviseletre el lehet mondani, a mit az alföldi gazda fejvakarva mond gabonájára, midőn látja, hogy az üres kalászok egyenesen állnak:

— Sajnos, hogy a gabona uraskodik.

Ha némi gyér kilátásunk van is arra, hogy a születési gőg idővel elenyész, arra nem lehet kilátásunk, hogy a hivatali gőg valaha tágitson, mert utóvégre minden hivatalos állás nem lehet egyenlő; a feljebb valók és alárendeltek kaszt rendszere eltörölhetlen.

Ennek a bogárnak van egy nemes versenytársa.

Ez olyan emberek fejében motoszkál, kik fiatal éveikben a nyomoruság iskoláját keresztül járva duzzadt pénzes zsákjaikra méltán lehetnek kevélyek, s megvetéssel néznek azokra a szerencsétlenekre, a kik még legalsóbb fokán kapaszkodnak annak a mennyei lajtorjának, a melynek már ők legeslegtetejében pöffeszkednek.

Ezek egész angolosan becsülik az embereket. Ugy beszélnek egymásról Grósz fél milliót, Weisz egy milliót, Swarcz három milliót ér. Azon alól nincs ember.

Sok tekintetben igazuk van, mert a mai napság pénz kormányozza a világot.

A legbüszkébb aristocrata épugy, mint a magasrangu hivatalnok kénytelan félre tenni gőgjét, ha pénzügyi mérlegében deficzit mutatkozik. Ekkor demokraták lesznek, s leereszkednek a pénzes zsákhoz egy kis aprópénzért.

Megesik, hogy négyszem között még bruderschaftot is isznak velük.

A társadalmi életben ép ugy, mint a politikában azoknak van legnagyobb befolyásuk, kik elegendő pénzzel rendelkeznek. Anglia képes aranynyal megterhelt szamarát a legjobban megerősitett vár falain is keresztül hajtani. Nem csoda tehát, ha a pénzemberek befolyásosaknak tartják magukat.

Nekik is annyi a bogaruk, mint a többi nagy urnak. Legjobban bántja őket az a dolog, mikor feledtetni szeretnék a társadalommal, hogy mily uton kaptak fel az ugorka fára.

Ezen a téren izraelita polgártársainkat illeti az elsőség, kikre egyébiránt már a szentirás is rá fogta, hogy imádták az arany borjut.

Mindenesetre megérdemlik teljes bámulatunkat, a mennyiben valódi virtuozitást fejtenek ki a hirtelen felgazdagadásban. És ha a közmondás azt tartja is rólok, hogy annyi a pénzük, mint a polyva, ugyancsak erős szélviharnak kellene kerekedni, a mely ezt az aranynyá vált polyvát szétszórhassa.

Csütörtököt mond az a közmondás, ha reájuk akarjuk alkalmazni, hogy: „Ebül gyült szerdéknek ebül kell elveszni.“

Ezek legfőbb büszkeségüket helyezik abba, ha született urakkal, vagy magas hivatalnokokkal társaloghatnak. Ilyen szerencséért készek ezreket áldozni.

Még az emancipáczió ideje előtt történt, hogy egy gazdag tőzsér egy baleset alkalmával hirtelen nagy szolgálatot tett egy nemes grófnak. A gróf megkérdezte, hogy mivel viszonozza szolgálatát.

— Legyen a fiammal „per tu“ méltóságos uram, esedezék a polgártárs kezét dörzsölgetve.

A gróf elég hálátlan volt, nem teljesiteni e szerény kivánságot.

Dumas Sándorral is megtörtént, hogy egy gazdag vállalkozó azzal a kérdéssel fordult hozzá, tegye őt boldoggá és szólitsa „te“-nek.

Dumas sokszor volt pénzzavarban, s ekkor is épen ilyen baj háborgatta. Hirtelen feltalálta magát s mosolyogva fordult vendégéhez:

— Kérlek kedves barátom, légy szives nekem pár ezer frankot kölcsönözni.

A pénzes zsák boldogságának tetőpontján készséggel teljesité uj barátja kivánságát.

Általában megjegyezhető, hogy a külsőségekre roppant sokat adnak, s bogaraik csak a világ előtt birnak ragyogó szárnyakkal.

A társadalomnak pompa, fényes fogatok, s estélyek szórnak pórt a szemébe. A szinfalak mögött természetes valóságokban mutatkoznak mint az őseredeti zsugoriság megtestesülése.

Jótékony czélokra adakoznak csak azért, hogy nevüket a hirlapok hasábjain nyomtatva láthassák. Azt, természetesen nem közli a hirlapirókkal, hogy a jótékony adományképen szereplő öszszeget nyomorultabb emberektől csikarta ki, mint a milyeneknek mostan odaadja.

Mert csak a fényoldalakat kell fitogtatni Tőzsér nem egyszer szól igy nejéhez:

— El kell menned a bálba; fényesebb ruhába kell öltöznöd, mint Z. grófné, szebb gyémántokat kell feltenned, mint Y. báróné. Majd mondja a világ: Jaj! de gazdag az az X!

Nekik a legnagyobb dicséret e szavakkal van kifejezve: Jaj be gazdag!

És ezeknek a bogaraknak is maga a társadalom az oka; mert igazolja Montecuculi osztrák generalisnak azon nagyon ismeretes jelszavát, hogy mindenhez három dolog kell: Pénz, pénz és ismét pénz.

Pénz a világon az első tekintély; ezután jön az iszonyu nagy társadalmi nyomoruság, és csak nagyon, de nagyon sokára kullog a nyomor után az erény és tisztesség.

Igaza volt annak a görög bölcsnek, ki azon kérdésre: Mi jobb, a gazdagság, vagy a bölcseség? azt felelte:

— „A gazdagság; mert a böleseket látom a gazdagok ajtaja előtt, de a gazdagokat a böleseké előtt nem.“

Nagyon ritkán találkozik olyan bolond ember a milyen az egyszeri reformatus tanitó volt, kit a guta a feletti kétségbeesésében ütött meg, mert pár ezer forintot nyert a lutrin, s félt hogy az evangelium azon szavai: „A gazdagok nem jutnak a menyek országába“, rajta is be fognak teljesedni.

Azt hiszem ezekkel a bogarakkal, a melyeknek neve; szerénység, alázatosság, önmegtagadás, áldozatkészség, emberszeretet, nemsokára csak a ritkaság kedvelők foglalkoznak, de nem mint valami elszaporodott káskarajt fogják emlegetni, hanem mint régi időknek, régi hagyományát.

A tisztelt rendező urak humoristikus felolvasást kivántak tőlem, de én azt hiszem, annyira beletévedtem az igazság keresésébe, hogy csak elvétve tévedt bele humor. Legfeljebb azt találhatjuk mulatságosnak a társadalmi csodabogarak analysálásánál, hogy fölismerjük, kinevetjük és mégis vajmi kevesen vagyunk, a kik nem hódolunk nekik.

Hentaller Lajos.

utalunk arra a szerződésre, melyet az intendatura Warsawszkijjal 1877. május havában 7000 fuvaros szekér kiállitása tárgyában kötött.

Még mielőtt e szerződés megköttetett volna, értésökre esett a bessarábiai kormányzóságbeli parasztoknak, hogy a kormánynak szekerekre és fuvarosokra van szüksége. Nagy készséggel ajánlkoztak tehát, hogy kiállitanak ők a mennyi csak kell, napjára két rubelért, csak legyen szabad fatengelyü szekeret használniok. Hja, vastengely kell, — volt az intendatura válasza. Jól van, mondák a parasztok, ilyennel is szolgálunk, csakhogy öt rubeljével naponkint.

Az intendatura ugy tatálta, hogy ez hallatlanul magas ár, s megszakitván az alkudozásokat, megköti a kérdéses szerződést Warsawszkijjal. De hát minő föltételekkel és kötelezettségekkel történt e kötés?

Nos hát,, Warsawszkij ur kapott egy napra minden szekér után 6 rubel 65 kopeket s e mellett nem volt köteles vastengelyü szekereket állitani, ő tőle jó volt a fatengelyü is, melyet pedig a lakosság két rubeljével ajánlkozott volt kiállitani, tehát kevesebb mint harmadrész áron. — Warsawszkij azután ugyanazokat a parasztokat fogadta fel, a kiket az intendatura visszautasitott, fizetett egynek-egynek 60, legföljebb 80 rubelt egy hóra. s fizettetett magának a kormánytól mindegyikért 199 rubelt egy hóra. Ez mintegy 120—130 rubel tiszta nyereség minden egyes szekérnél. 7000 szekérnél pedig ugy kerek egy milliócska rubel, — egy hónap alatt!

És ily szerződések minden brancheban köttettek tuczatjával! Igy aztán nem csodálhatni — irja az odessai levelező — ha egy itteni lap, hivatalos adatokra támaszkodva, be tudja bizonyitani, hogy csak az egy Arens intendans és valóságos belső titkos tanácsos nem több, mint rövid fél év alatt egy kis vagyonkát „takaritott“ meg, melynek értéke két millió rubel. S erről az Arensről be van bizonyitva, csak neki magának legalább is 80 büntársa volt, 80 „rajtakapott“ büntársa, a többit nem is emlitve, — szállitók, hivatalnokok, katonatisztek, kik a magok részéről szinte nem mulasztották el semmit, hogy valamicskét „megspóroljanak.“ Arens államtanácsos különben már Odessába vitetett s ott várja itéletét.

Legujabban a hadi törvényszék Salkow és Naumento tábornokokat is elfogatta. Ezeket az aerariumi lovak vásárlása és eladása körül elkövetett irtóztató mérvü csalásokkal vádolják, és egész légiója van a büntársaknak.

UJDONSÁGOK.

— Személyi hirek. Földváry pestmegyei alispán tegnap megérkezett Czeglédről, hol sorozási ügyben járt, a napokban folytatja utját a megye területén levő többi sorozó kerületekbe. — Gr. Széchényi Imre berlini nagykövet két hét mulva Magyarországba visszatér. — Massanetről egy helybeli lap azt irja, hogy gyengélkedik, s e miatt elutazását is kénytelen volt elhalasztani. Minthogy a művész ma többek társaságában az utczán járt, a betegségéről szóló hir valótlan, sőt ma este a népszinházban a „Piros bugyelláris“ két felvonását egy földszinti páholyban végig is nézte. — Özv. Málnási Bartók Istvánné sz. málnási Bartók Klemontina asszony e hó 17-én Budapesten meghalt.

— A királyi pár ezüst lakodalmára a lakosság részéről folyt nagy készülődésekkel szemben egy bécsi félhivatalos lap figyelemre méltó s nyilvánvalólag illetékes helyről inspirált közleményt hoz. Eszerint az uralkodó pár nagy megelégedéssel értesült azon készületekről, melyekkel Bécs városa az ezüst lakodalmat akarja megünnepelni s az egyes testületek által e tekintetben hozott határozatokat a lakosság régi hűsége és loyalitása ujabb bizonyitékának tekinti Azonban tekintettel a lakosság által a legujabb időben — a haderő részleges mozgósitása alkalmával — hozott áldozatokra, azt a kivánatukat fejezik ki, hogy az ezüst lakodalom ünnepén minden költséges pompa, és kiadással összekötött intézkedés elkerültessék; továbbá, hogy ez ünnep alkalmából semmiféle felhivás ne intéztessék semmiféle jótékony czélu gyüjtésekre.

— Halálozás. Lábos Imre, a szombathelyi közs. népiskola igazgató-tanitója s a vasmegyei tanitótestület elnöke, ismert ügybuzgó tanférfiu e hó 12-én életének 63. s tanitói müködésének 43. évében elhunyt. A III. egyetemes gyülésen ő volt az iskolai takarékpénztárak előadója. E tárgyban irt műve az egyetemes gyülés naplójában látott napvilágot. Benne a tanügy egyik legbuzgóbb munkását vesztette el. Nyugodjék békével!

— Betörés a m. államvasutak palotájába. A magyar államvasutak sugáruti palotájába ismeretlen tettesek a mult éjjel betörtek; ott egy Wertheim-pénztárt fölfeszitvén, abból 1381 frtot elloptak, Az esetről a következő részletesebb tudósitást vesszük;

Ma reggel 4 órakor az államvasutak két tisztviselője a sugáruton át hazafelé ballagott. A magy. államvasutak palotája mellé érve, annak egyik sugáruti ablakát nyitva találták s benn gyertyavilágot láttak. Ily órákban ez igen rendkivüli jelenségnek tetszvén előttök, rosszat sejtettek, felcsöngették a házfelügyelőt és igazgatót s bementek a szobába, hol a gyertyavilág volt. — A pénztári helyiségek előszobája volt ez. A padlon elszórva vésőt, kalapácsot, egy tarka kendőt, szivarpipát s több tolvajkulcsot találtak egy Wertheim-féle vasláda fel volt törve s kirabolva. A pénztárhoz vezető ajtón kisebb sérülések voltak észlelhetők, valamint a Wertheim-ládán is. A szobába a folyosóról nyiló ajtó egyik alsó táblája kifeszitve szintén a padlon hevert, ugy hogy a résen egy ember kényelmesen bebujhatott. Világos volt, hogy itt rablás történt. A nyomban eszközölt rendőri látlelet s vélemény szerint a tolvajlás elkövetése a következő módon történhetett. A magyar államvaautak palotájának hátulsó részén, mely az Izabella-utczára szolgál egy üres telek van, melytől az épület hátulsó udvarát 2 ölnyi fal választja el. Az udvaron és falon talált nyomokból (melyeket a havon észre lehetett venni) itélve, a tolvajok itt másztak be s az udvarra szolgáló lépcsőn s folyóson át a pénztári előszobába jutottak. Itt gyertyavilágnál feszitő szerszámaikkal kényelmesen feltörték a Wertheim-féle négyszegletü vasládát, melyben a tisztviselők által taárában fizetett összegek voltak elhelyezve. 1381 frt 75 kr készpénzt vittek el innen. Az ugyanott levő Wertheim-féle kézipénztárt nem birták föltörni. A tolvajok tovább is keresgéltek. Felnyitották azt a vasládát, melyben a vasutról érkező pénzeket szokták a pénztárba szállitani, de abban semmit sem találtak. Átmentek azután egyéb hivatalszobába s ott az asztalfiókokat papirvágó ollóval felfeszitve kikutatták, de értékesebb tárgyra nem akadtak, innét csak két tajték szivarpipa hiányzik. A tolvajok kiléte még nincs tudva, de a helyiséggel ismerős egyéneknek kell lenniök, mert egyenest rátaláltak a pénztárra. A betörők a gyertyát égve hagyták s a sugárutra nyiló ablakon távoztak; épen azon ablakon, a mely előtt a sugáruton rendesen poroszló szokott állni — ha szép idő van. A nyomozás foly s a helyszinén hagyott tarka nyakkendőből s sajátságos alaku pipából itélve, olasz munkásokra következtetnek.

— Afrikába! Emlitettük, hogy a magyar Afrika-társulat felhivást kapott, hogy néhány magyar ifjut küldjön ki a legközelebb elindulandó afrikai expeditióban való részvételre. Berecz tanárnál a társulat titkáránál, eddig oly roppant számmal jelentkeztek fiatal emberek, hogy azokból akár egész hadsereget lehetne Afrikába küldeni.

— A budapesti ügyvédvizsgáló bizottság tegnap tartotta alakuló közgyülését Szabó Imre semmitőszéki biró elnöklete alatt. A gyülés megnyitása után felolvastatott az igazságügyminiszter által kinevezett s a budapesti ügyvédi kamara által választott tagok névsora. A miniszteri leirat szerint helyettes elnökké, Vajkay Károly, a kir. tábla tanácselnöke s Szentgyörgyi Imre a legfelsőbb törvényszéki biró neveztettek ki. Vajkay azt az inditványt tette, hogy felterjesztés küldessék az igazságügyminiszterhez, arra vonatkozólag, hogy a törvénynek az a rendelkezése, melyszerint az ügyvédi vizsgát csak egyszer lehet ismételni, törvényes uton megváltoztassék; s másodszor, tekintve a vizsga tárgyak nagy számát, különösen a közigazgatási szakokból vizsgálati-utasitás készittessék. Ezt Kovács Gyula hosszabb beszédében támogatta, miközben bővebben reflektált Csengerynek a jogtudományi enquéte alkalmával tartott beszédjére, s a vizsgák szigorusságára fekteti a sulyt. Az ő konkrét javaslata a következő: vizsgálás az uj büntető törvényből, irásbeli dolgozatok készitése, s ennek átnézése az illető bizottság által. Dr. Suhayda István, legfelsőbb törvényszéki biró ellenzi a vizsgálati utasitást. Szentgyörgyi Imre pártolja. Dr. Herich Károly osztálytanácsos kevesebb vizsgálóbizottsági tagot, s több vizsgadijt óhajt. Dr, Apáthy István nem kivánja, hogy a jelöltek az uj büntető kodexből is álljanak ki szigorlatot, mert ez még nem lépett életbe: Szentgyörgyi hasonló értelemben nyilatkozik. Dr. Hegedüs Kandid miniszteri tanácsos valamennyi benyujtott inditványt ellenzi. Vajkay, Kovács és Herich, miután inditványaik nem találtak osztatlan pártolásra, visszavonják inditványaikat. Ezzel a gyülés véget ért.

— A halápi rablógyilkosok elfogatásáról o debreczeni lapok még a következő bővebb részleteket közlik:

Barcza Dániel csendbiztos értesülvén a gonosz tett elkövetéséről, s arról, hogy ennek elkövetői szökött katonák, legott elküldött négy csendlegényt a rablók nyomozására, maga pedig itthon maradt, hogy a katonai hatóságtól a betyárok személyleirását, nevüket s illetőségü helyüket kitudja. Midőn azt megkapta sietett legényei után Vámospércs felé, hová 14-én este meg is érkezett. Az előre küldött legények nyomra akadtak, s a vámospércsi derék biró segélyével egyik szőlőskert alatt meg is találták azt a két lovat, melyet a rablók a halápi csárdánál 70—80 ember szeme láttára raboltak el, s melyeket az utjokban eső lápos helyek miatt tovább nem használhatván, szabadon elcsaptak. E helyről a rablók nyoma oly ingoványos helyen vezetett, hogy ez uton őket követni teljesen lehetetlen volt. Minthogy e nyomok iránya egyenesen Almosd felé mutatott, Barcza Dániel az e közben megérkezett h.-böszörményi csendbiztos Sóvágó Gáborral a szükséges intézkedések megtételével egyenesen Álmosdra ment. Az ugyanis tudva volt Barcza előtt, hogy az egyik rabló — ki szökött katona — Szabó Lajos nevü s álmosdi illetőségü. Álmosdon, a faluból kivezető utakon ugy állitotta fel legényeit, hogy bár merre akarnának is a rablók kiszökni, azonnal észrevétessenek. Mig bent a községházánál a puhatolások tartottak, egy böszörményi csendlegény — ki a Selind felé vivő uton állott — észreveszi, hogy egy közeli ház udvaráról egy ködmönös ember ugrik ki, de őt meglátva, csakhamar eltünik. A csendlegény rögtön oda vágtat, de abban a pillanatban egy szalma kazal mellől lövést kap, mely ugyan őt nem érte, hanem a balkezében levő kantárszárat szakitotta el, mire lova megijed, s őt levetve elszalad; alig tápászkodik fel már második golyó fütyöl a füle mellett el. Ő is lőni akar, de fegyvere nem sül el, mire revolveréből lő, de szinte nem talál. Ekkor a rabló egy közeli ház udvarába ugrik be, hol nyomtalanul eltünik. Ekkorra Barcza oda érkezik s több házat körül fogat, megmotóztat, de — mert a nagy katona csizmanyom nem volt található — semmire sem mentek. — Végre is két napi puhatolás után biztos nyomot leltek, és csakugyan egy kis utczában — nem messze a csendlegénnyel folyt viaskodás szinhelyéhez — találtak reá, ekkor mindenfelől elzárván a menekülés utját, Szabó Lajos a főrablógyilkos észrevette, hogy nem menekülhet, s rejtekhelyéről önként előjött, megadva magát. Meglánczoltatván megmondta, hogy másik czimborája Vas Sándor az erdőre fáért ment, ide rögtön utána ment 4 legény, s sikerült minden baj nélkül elfogni. Elfogták Kovács Bálintot is, mint a kinél a rablók megbujtak és ki őket rejtegette.

A gyilkosok tetteiről még a következőket közlik:

A halápi gyilkosság után a két rabló jan. 14-én a Haláp és Vámos-Pércs közötti uton 4 egyént, névszerint: Zvolenszky Józsefet, Knöpfelmacher Mártont, Klein Faskast és Stark Jákóbot megtámadván, — csekély pénzüktől megfosztották. Megjegyzendő, hogy a kiraboltak nem együtt, hanem kisebb-nagyobb távolságra voltak egymástól s egyhangulag állitják, hogy a két rablón katonaöltöny, azonfölül guba, továbbá az egyiknél puska, a másiknál nagy bot volt, mi a személyazonosság iránt semmi kétséget sem hagy fenn. Különösen Zvolenszkyt fenyegették a zsiványok s az egyik czélba is vette fegyverével, de végre mégis — szitkozódások közt — utnak eresztették. Többek közt azt mondták, hogy „ők is szenvedtek Boszniában eleget, most már más is szenvedjen.“ Z—t még egyszer csaknem Vámos-Pércs alatt a cserésen megtámadták, de ez szekerével szerencsésen elhajtatott előlök.

— Érdekes történelmi arczkép. A történelmi mütárgyak barátainak figyelmét fölhivjuk egy a mult századból eredő olajfestvényre, mely II József császár és Mária Antonia nevelőjét ábrázolja. E nevelőnek, ki egyszer mind a bécsi udvari könyvtár igazgatója volt Mária Terézia idejében, arczképe egyik előfizetőnk birtokában van, ki hajlandó azt megfelelő összegért áruba bocsátani. A kép bármely európai képtárnak díszére szolgálna, s hogy külföldre ne kerüljön, a hazai müb rátok figyelmét ismételten fölhivjuk rá. Tulajdonosának neve és lakása szerkesztőségünkben megtudható,

— Elfogott ügyvéd. Győrből a következő táviratot közlik velünk: A város minden körében roppant feltünést kelt, hogy dr. Pick Armint a helybeli ügyvédek egyik legkeresettebbikét tegnap este 6 órakor a kir. ügyészség elfogatta. Pick a vizsgáló biró előtt történt rövid kihallgatás után vizsgálati fogságba helyeztetett. Az elfogatás oka zsarolás volt, melyet Pick egy igen kényes családi ügyben követett volna el. — Bővebb részletek még nem tudhatók.

— A munkások vasárnap e hó 26-ikán az Aich-féle sörcsarnokban Budán, lánczhidfő melletti palotában munkásünnepélyt és bált rendeznek, mely katonai zenekari hangversennyel, trétás előadások és szavalatokkal lesz összekötve, az ünnepélyen a budapesti dalár-szövetség tagjai is közreműködnek. Kezdete esti 6 órakor. A tisztajövedelem a párt közlönyeinek van szánva. Előre váltott jegyek ára: nőijegy 40 kr, férfijegy 50 kr. Az ünnepély esti pénztáránál: nőijegy 50 kr, férfijegy 70 kr. — Ugyancsak a munkások hangversenynyel összekötött tánczvigalmat rendeznek febr. 16-án a polgári lövőházban. Ennek jövedelme részben a munkás lapok, részben a betegsegélyzőpénztár javára van szánva.

— Az államjavak elzálogitása. Mint érdekes tényt közöljük, hogy a magy. kir. államnyomdában már 3 nap óta nyomtatják az államjavak kölcsönére kiadandó kötelezvényeket.

— Shönberger Ferencz budai háztulajdonos, hű ápolónéját Boros Máriát nőül vevén pár nap mulva meghalt. Az özvegy igényt tartott a hagyatékra s közte s az elhalt rokonai között elkeseredett per kezdődött, a mely felemésztette az egész hagyatékot. A szegény nő ezt anynyira szivére vette, hogy tébolyba esett s a budai tébolydából mint meggyógyult csak kevéssel ezelőtt bocsáttatott el. Nem volt keresete, nem volt miből élnie s felakasztotta magát. — Még jókor megmentették, s a szerencsétlent az előljáróság az Elisabethiniumba szállittatta.

— Viktor Emanuel emléke. Az olasz parlament ama bizottságával, mely az elhunyt Victor Emanuel királynak emelendő emlék előmunkálataival van megbizva, egy teljes ülésben azt tudatta Giorgini senator, hogy e czélra 1878. julius 31-éig 1,220.000 lira folyt be. Hogy az egyesült Olaszország első királyának emelendő emlék minő legyen, az még maig sincs elhatározva. A végrehajtó bizottság terve szerint egy diadaliv lenne emelendő a Piazza delle Terine Diocleziane-n, a midőn maga a tér is összhangba hozatnék az épitendő emlékkel. Az épület költségvetése a milanói béke-iv körül tett tapasztalatok alapján 10,000.000 lirára irányoztatott elő. A mü tervére a legnagyobb valószinüség szerint pályázatot fognak hirdetni, melyben minden ország müvészei részt vehetnek. A legjobb három terv husz-, tiz- és ötezer lira jutalomban részesül.

— A hektograph. Igy nevezte el feltalálója azt a készüléket, melylyel iratokat és rajzokat hihetetlen gyorsasággal lehet sokszorositani. A követelmények, melyeknek ily sokszorositó készülék megfelelni tartozik: mindenek fölött a kezelés egyszerüsége, a nyomatok tisztasága és pontossága, minden hosszadalmas előkészületek mellőzése és végre olcsóság. — A hektograph e követelményeknek teljesen megfelel; készitője Lewitus József, kinél Bécsben, Babenberger utcza 9 sz. a. kapható. A készülék, mint azt feltalálója tegnap nálunk bemutatta, egy tepsi forma négyszögletes bádog dobozból áll, mely bizonyos ruganyos tapintatu lepényszerü anyaggal van megtöltve. E lepény készitése a feltaláló titkát képezi. A sokszorositandó irás vagy rajz alkalmas tintával, melyet szintén a feltaláló készit, sima papirosra leiratván, az előbb hideg vizzel megnedvesitett s azután szivacscsal megtörölt lepényre ragasztatik. Néhány kézsimitás után az irás forditva a lepényre ragad; ezután a tiszta papiros lapot, melyre az ember a másolatot vezetni akarja, egyszerüen rá kell helyezni a lepényre s néhányszor kézzel végig simitani, s meg van a másolat. Ez egyszerü mód segélyével mintegy 100 másolatot lehet késziteni a lepényre egyszer felragasztott irásról, melyet midőn már nincs rá szükség, meleg vizes szivacscsal pár simitással le lehet töröini, s ezzel az uj felirás számára ismét kész a hely. A hektograph tetszés szerinti nagyságban készithető s egy körülbelül 1000 négyszög centiméternyi nagyságának ára 8 frt 50 kr.

A hivatalos lapból. Kitüntetések. A király Jedlik Anyos szent-benedek rendü áldozár és a magyar tudomány-egyetem nyugalmazott tanárának, 53 évi tanári müködése közben a tudomány és jelesül a természettan terén szerzett kiváló érdemei elismeréséül, a III-ad osztályu vaskorona-rendet dijmentesen, Francz Mária Terézia kalocsai iskolanéne és tartományi főnök asszony, — valamint Urban Alojzia a szent Orsolyáról nevezett apáczák kassai háza főnöknőjének, az oktatás és nevelés terén tett jeles szolgálataik elismeréséül, az arany érdemkeresztet, Gefferth Imre bélai plébánosnak, a Hámor és Bela községekben 1878. évi augusztus hó 8-án keletkezett árviz alkalmával tanusitott emberbaráti müködéseért, a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

Atalakult egylet. Az Orsován fennállott „Frohsinn“ czimü társas-egylet közgyülési határozat folytán olvasó-egyletté alakult át; ilyképen módositott alapszabályai, a belügyminiszterium által, a bemutatási zárdékkal eláttattak.

Farsang.

— Az orvosbál, mely f. hó 23 án tartatik a vigadó termeiben, az eddigi érdeklődésből itélve: siker tekintetében nem marad el a jogász báltól. Mint illetékes helyről értesültünk, már is nagyszámu családjegy adatott el s a rendezőség mindent elkövet, hogy bálját mennél fényesebbé tegye. A tánczrend, — melyet Morzsányi, ki e téren már több éven át szép nevet szerzett magának, állit ki, — meglepő csinos s a bál anya számára készült példány valóban remek.

— A budapesti első szegény gyermekkert-egylet javára folyó hó 21-én tartandó bál alkalmából a budai gőzsikló éjjeli 12 éráig fog közlekedni.

— Az irók és müvészek bálja az idei farsangon mint a „Gyors f.“ irja valószinüleg elmarad, mert a Kör ugyis rendez két tánczvigalommal egybekötött estélyt. Ha mégis megtartanák, ugy csak február végén lesz.

— A budapesti kereskedő ifjak társulatának bálbizottsága megalakult és február hó 8-án a „Hungária“ disztermében zártkörü tánczestélyt rendez, melyre a meghivók legközelebb kiküldetnek. Elnök Tettey Nándor és Patz Gusztáv, pénztárnok Bodó János, ellenőr Schebó Zsaki, I. titkár Wollák Soma, II. titkár Dósa Ferencz.

— Ötvösök bálja. A budapesti arany-, ezüst- és ékszermunkások február 22-én a Hungaria termében tánczvigalmat rendeznek saját beteg- és temetkezési egyletök javára. A zenét a Schmerling ezred zenekara szolgáltatja, Hulka Ödön karmesterének személyes vezetése alatt. Kezdete 9 órakor. — Belépti jegy 1 frt a pénztárnál 1 frt 50 kr. Családjegy 2 forint, a pénztárnál 2 forint 50 kr. Felülfizetések köszönettel elfogadtatnak.

Szinház, müvészet.

— Nemzeti szinházi hirek. Molnárné hosszas betegsége után szerdán lép föl először a „Nagyon szép asszony“-ban. „Lahore királya“ szombatou kerül először szinre Tannernével. — A „Jeanette menyegzője“ czimü egy felvonásos franczia opera, melyben Nádaynénak van jó szerepe, f. hó 30-ra van kitüzve. — „Tamora“ első előadása február 7-én lesz. Az utána következő ujdonságok: „Az ósdiak“ (Les Ganaches), a „Bünhődés“ és a „Király mondta“ czimü opera. — Kisfaludy Károly emlékére február 5-én a „Hüség próbája“ és a „Kérők“, — Szigligeti emlékére márczius 8-án a „Világ ura“ kerül szinre.

— Bécsi szinházi hirek. A Burgszinház fölelevenitette az öreg Dumas egyik jó vigjátékát, a „Saint-cyri növendékeket.“ — A jövő héten két emlékünnepe lesz e szinháznak. Kedden Grillparzer emlékére „Sappho,“ csütörtökön, Lessing születésnapján a „Bölcs Náthán“ kerül szinre. — A Ringszinházban egy néger társaság vendégszerepel, mely első fellépésével nagy sikert aratott. Kölönösen dicsérik Miss Mary Batist, kit a Bécsi lapok szerecsenre forditott Gallmayernek neveznek. „Tamás batya kunyhóját“ adták, a közönség zajos tapsokkal tüntette ki a szereplőket. A nagy operában Lucca Paulina hoszszabbra terjedő vendégszereplést kezdett, mint Fluthné a „Windsori vig nők“-ben. — A Wienszinházban Geistinger asszony ismét visszatért a tragédiától az operettehez, Stuart, Máriától a Fledermaushoz. A közönség nagy óvatiókkal fogadta régi kedvenczét. — Wagner Nibelung-tetralogiájának utolsó része, a „Götterdämmerung“ februárban kerül szinre a bécsi nagy operában. A próbák már megkezdődtek.

Egyletek, társulatok.

— A párisi kölcsönösen segélyző magyar egylet e hó 12-én tartotta meg tisztujitó közgyülését. Mint nekünk Párisból irják, a választások eredménye következő: Zichy Mihály, örökös elnök. Seyfert Danó, alelnök. Fleischhacker M. Fridolin, titkár. Dr. Riedl Frigyes, jegyző. Bencz Lajos, pénztárnok. Pachl György, könyvtárnok. Blankenberg Bernát, ellenőr. Választmány Csery Pál, Flügel József, Hegyesi Jakab, Hirschfeld Lajos, Krausz H. József, Mayer Sándor, Nyilas Barnabás, Puky György, Rontó András, Rosztovszky József, Róth Lajos, Tóth Rezső. Házügyi bizottság: Bencz Lajos, Fleischhaker M. Fridolin, Hegyesi Jakab, Horváth Károly, Seyfert Danó, Szalai Agost. Kiállitásügyi (sz.-fehérvári) bizottság: Bencz Lajos, Csery Pál, Flügel József, Puky György, Rontó András, Seyfert Danó. A megejtett választások után a közgyülés az egylet szeretett alelnökének, Seyfert Danónak fáradhatlan buzgóságának elismeréseül, valamint a tagok szeretete és tisztelete jeléül köszönő irat kiséretében ezüst serleget nyujtott át.

— Tisza Kálmán és a munkásegylet. Az általános munkásegylet és rokkantpénztár Cserny, Kaiser és Balog tagokat az egyletből kizárta. az egyiket azért, mert az elnököt jellemtelen embernek nevezte, a másikat pedig mivel aggályaiknak adtak kifejezést, hogy a tagok érdekeikben a jelen eljárás mellett megcsalattathatnának. A választmány e tettét azonban a belügyminiszter nem hagyta helyben, hanem a kitiltott tagokat jogaikba visszahelyezte. Tisza Kálmán miniszterelnök ez ügyben leérkezett rendelete m. é. deczember 25-én kelt s igen érdekes, azért, mert a nevezettek elleni vizsgálatban az egylet ügyei körül fölmerült szabálytalanságok és visszaélések is megtoroltatnak benne. Cserny és társai kitiltása azért semmisittetik meg, mivel az egyleti elnök jellemének megtámadása, vagy az egyleti előljáróság eljárása iránt nyilvánuló aggályok az egyletnek megtámadását még nem képezik — holott az alapszab. 22 §-a alapján csak azok zárhatók ki, kik az egyletet szándékosan kárositják, vagy maguktartása által annak szabályszerü ügymenetét háborgatják. Ez egyik sem történt, sőt a közp. vál. eljárása iránt támadt aggályok inkább az egylet javát czélozták. Az egyleti ügykezelés tekintetében folytatott vizsgálat kideritette, hogy az egylet bevételei és kiadásainak heti közzétételét a „Munkás heti Krónika“ és „Arbeiter Wochen Chronik.“ czimü lapokban, a központi választmány évi 780 forinttal fizeti, holott az ily dijas közzétételek az alapszapályokban nincsenek előirva, minél fogva ezek jövőre betiltattak; valamint eltiltotta a belügyminiszter azt is, hogy a közp. választmány az egylet vidéki pénztárai megvizsgálására vagy a viszályok kiegyenlitésére időnkint egyes tagokat utaztathasson az egyleti pénztár terhére, mivel a vidéki fiókokkal fennforgó mindennemü ügy elintézésére elegendő szabályokat s utat-módot tartalmaznak az előhelyek számára készült utasitások. Kitünt a vizsgálatból végre, hogy a küldöttek gyülésén csak oly inditványok vétethetnek tárgyalás alá, melyek legalább tiz küldött által támogattatnak. „Ezen eljárás (mondja a leirat) az alapszabályokkal ellenkezvén, érvénytelen és az egyletnek szigoruan kötelességévé tétetik, hogy nemcsak ezt, mint a mely az egyl. tagok alapszabályszerü jogait korlátozza, de egyáltalán mindazt mellőzze, mi a szabadságot jogtalanul megszoritaná.

Fővárosi ügyek.

— A fővárosi közigazgatási bizottságba a közgyülés által ujabban beválasztott öt tag közül tudvalevőleg négy már lemondott. Most az ötödik tag Burghardt István is bejelentette lemondását. indokul azt hozván fel, hogy egyrészről mint árvaszéki ülnek s mint több más bizottságnak tagja sok oldalról el van foglalva, s hogy másrészről abban a meggyőződésben van, hogy a közigazgatási bizottságban az eddig szerzett tapasztalatok szerint a fővárosi közigazgatásra nézve eredménynyel alig működhetnék.

— A közmunkatanács jan. 16-án tartott ülésén következő fontosabb tárgyak fordultak elő: A dunajobbparti alsó rakpart csak kavicscsal levén burkolva, terhes kocsik azon nem közlekedhetnek. Ennek következtében sokszor megtörténik, hogy a Dunán érkezett oly gabonaszállitmányok, melyek a déli vasut indóházához voltak szánva, a pesti parton rakatnak ki, s igy a hosszabb ut mellett az árukért még a hid- és alagutvámot is meg kellett fizetni. A közmunkatanács mindezeknél fogva felszólitá a közlekedési minisztériumot a rakpart kiköveztetésére. Inditvány tétetett, hogy az utczákon felhalmozott hótömegek gőzzel olvasztassanak el. Minthogy ekként a hó eltakaritása körülbelül tizedrésznyi költségbe kerülne, mint a mostani kihordató rendszer mellett, a m. k. tanács utasitotta a körében levő müszaki osztályt, hogy gépgyárosokkal érintkezésbe helyezkedvén, ezirant kisérleteket eszközöljön, s a czélszerü gépekre vonatkozólag terveket és költségvetést terjeszszen elő. — Az ülésen 10 épitkezési engedély akadálytalanul kiadatott.

KÖZGAZDASÁG

Az értéktőzsdéről.

— jan. 19.

Az egész héten a külföldi tőzsdékről érkezett tudositások voltak nálunk irányadók.

A vételkedv általánosságban tartózkodó volt, s pedig a miatt, mert az értékek árfolyamai ingadozók voltak. A külföldi piaczokról, különösen a berlini, frankfurti és hamburgi tőzsdékről kedvezőtlen hirek érkeztek. — E három helyen a forgó tőke pár napra teljesen elzárkozott a papir értéktől, s igy az összes értékeken észre lehetett venni a stagnálást. A mi megnyugtatólag hathatott volna a béke megszilárdulása tekintetében tőzsdénkre az egyedül a franczia senator választás volt, ezt azonban ellensulyozta a többi, különösen reánk nézve azon fontos dolog, hogy még ma sem lehet bizonyosan tudni, mily összegre kötöttek kölcsönt minisztereink.

A muszkák is folyton halogatják a Rumeliából való kivonulást, s valószinüleg nem is fognak onnan még tavaszkor sem kivonulni.

Az értékek állása és változása a hét folyamán következő volt:

A vasuti kölcsön kötvény 0.25 frttal, a II-od kibocsátásu kincstári utalvány 1.25 frttal, a földtehermentesitési kötvények 0.25 frttal emelkedtek a hét folytán. Ellenben az aranyjáradék kötvény 0.50 frttal, a sorjegy kölcsön 0.25 frttal esett.

A pénzintézetekre a külföldi tőzsdékről érkezett kedvezőtlen hirek nem voltak befolyással, s némelyikök jelentékenyen emelkedett. Igy például a magyar hitelbank 5 frttal, az első magyar biztositó társulat 10 frttal javult.

A takarékpénztárak körében nem volt semmi jelentékenyebb mozgalom.

A közlekedési és ipar vállalatok iránt, az érdeklődés változó volt. Árfolyamaik több izben jelentékeny hullámzásnak voltak kitéve.

A pénznemek irányzata hanyatló; a váltók értéke csak a londonival tesz ki körülbelől 50 krnyi disagiót 10 font után.

* * *

(Vasárnapi forgalom.) A külföldről érkezett árfolyamtudósitások változatlanok voltak, ennek következtében az üzlet várakozó hangulatban folyt le. Az osztrák hitelrészvények 222.20-on maradtak. Egyéb érték nem jött forgalomba.

Vidéki-piaczok.

Arad, jan. hó 18-án. (Az „Egyetértés“ tudósitása.) Gabnaüzlet.) Agályaink az esetleg egész télen át tartó rosz időjárás miatt végre eloszlottak. E hét elején erős fagy állott be, miáltal az országutak tetemesen javultak, tegnap reggel óta pedig — habár gyengén — hó esik, és igy remélhetjük, hogy a szántóföldeknek oly szükséges hólepel azokat végre huzamosb ideig boritani és melegen fogja tartani.

A gabnaüzlet azonban a mult hét vége felé nyert élénkségét nem volt képes tovább fejleszteni, hanem a mutatkozó kis vételkedv is, a külföldről ismét jött lanyha jegyzések folytán veszendőbe ment.

Daczára ennek, heti piaczunkon a készletüket kizárólag itt vásárló kereskedők részéről nem hiányzott a vételkedv. Buza is, tengeri is mind Uj-Aradon mind Aradon a lehető legmagasabb árakon vásároltatott.

Elsőrendü bánáti buza kedden frt 8—8 30 ig, másodrendü frt 7.50—80-ig, harmadrendü frt 6.50—80-ig, tengeri jó behozatal mellett frt 4.30—35-ig fizettetett.

Tegnapi piaczunk Aradon nem volt oly számosan látogatva, mint azt joggal várni lehetett. A behozott buzamennyiségek egy harmadát kitünő aczélbuza képezte, mely frt 8.70—9-ig gyorsan vétetett meg.

Jó bánáti buza nem igen, mig oláhbuza meglehetős mennyiségben volt képviselve. Az első frt 7.50—frt 8-ig, az utóbbi frt 6.50—7 20-ig kelt el.

Tengeri frt 4.30-on talált elhelyezést. — Egyéb gabnanemekben üzlet nem fordult elő. r. l.

Kassa, január 17. (Gabnapiacz.) Buza 4.80—5.90, rozs 3.40—4.—, árpa 2.90—3.80, zab 1.40—1.70, tengeri 3.30—3.70.

Sopron, jan. 17. (Gabnaárak) Buza 7.50—9.30, rozs 5.90—6.80, árpa 5.60—6.80, zab 5.70—6.10, kukoricza 4.80—5.20. métermázsánként.

Napirend január 20-án.

Naptár. Hétfő. Kath: Fábián Protest.: Sebestyén. Görög-Orosz.: 9. Dominika. — Napkél 7 óra 44 perczkor. Nyugszik 4 óra 36 perczkor.
Muzeumban nyitva van a természetiek tára d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Képviselőház ülést tart d. e. 11 órakor.
Föv. pénzügyi bizottság d. u. 4 órától.
Az akadémia III. osztályának ülése d. u. 5 órakor.
Szabadelvü-párt értekezletet tart este 6 órakor.
Orsz. gazdasági és tanszermuzeum d. e. 10—12 és d. u. 2—4 órák közt nyitva.
Orsz. képzőmüvészeti csarnok d. e. 9 órától d. u. 5 óráig nyitva.
Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Akadémiai könyvtár nyitva d. u. 3—7 óráig
Egyetemi könyvtár d. u. 2—7 óráig nyitva.
Az állatkert nyitva egész nap.

Kivonat a hivatalos lap január 18-iki számából.

Árverések a fővárosban Bernhardt Ferencz 25465 frtra b. ingatl. márcz. 15. Wehtheim Józefin 43170 frtra b. ingatl febr. 17. Bieskey István 5804 frtra b. ing febr. 20. Hosszu Lajos 23475 frtra b. ing febr 14.

Árverések a vidéken Fehérváry Erzsébet 3160 frtra b. ingatl febr. 11. Komárom. Stahl József 1664 frtra b. ing. jan. 30. Veszprém. Fábry János 90000 frtra b. ing. jan. 30 Orovicsbánya Mészáros, Istvánné 2604 frtra b ing. febr 23. Somorja

Pályázatok. Biról végrehajtó állom. a szarvasi kir. jbiróságnál 4 hét. Aljegyző áll. a győri k. törvényszéknél 4 hét. Irnok áll. a nagy-mártoni kir. jbságnál 4 hét Aljegyző áll. az élesdi kir. jbságnál 4 hét.

Csávolszky Lajos
felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

Nyilt-tér.

Az ujonnan megnyitott
„Komlókertben“
ma nagy zeneestély lesz
Kecskeméti Gyula
kedvelt zenetársulata által.
Kezdete fél 8 órakor

Ma, január 20-án
Bányai József sörcsarnokában (volt Biringer kávéház) czukor-utcza és ország-ut sarok, Rácz Pál kedvelt zenetársulata fog zeneestélyt tartani.
Szabad bemenet.

Mellini-szinház
Hétfőn, január 20-án este fél 8 órakor.
Nagy fényes előadás
uj müsorozat változással, ujonnan érkezett seriessel **fényes világtájkép.**
EGY TENGERI VIHAR
A tengeren megjelennek hajók, a tenger nagy természethüséggel kezd hullámzani, és mind magasabbra emelkedni. — Hajótörés. — Egy kis mentő-csónak küzd villámlás és dörgés közt a dühöngő habokkal. — Lassanként csendesül a tenger. — Egy tutaj jelenik meg hajótöröttekkel és igyekszik a parthoz jutni, ezen végjelenetet gyönyörü szivárvány világitja meg. Végül: többoldalróli kivánatra, ujból
a hármas csoda-vizjáték
uj összeállitásu szinekkel megvilágitva. — Holnap, kedden este fél 8 órakor előadás.

Budapesti szinlapok.

Hétfő, január 20-án.

NEMZETI SZINHÁZ.

A törvénytelen fiu.

Szinmü 5 felvonásban. Irta ifj. Dumas Sándor, forditotta Feleki Miklós — Személyek:

Vignot Klára	Felekiné	Henriette	Lendvayné
Jacques	Náday	Dorgebac	Szigeti
Sternay	Feleky	Dorgebacné	Paulayné

Kezdete 7 órakor.

NÉP-SZINHÁZ.

SOLDOSNÉ LUIZA asszony mint vendég.

A kornevilli harangok.

Operette 4 felvonásban. — Személyek:

Hanri	Vidor	Zsermen	Jennei A.
Gáspár	Együd	Szerpolett	Soldosné L
Biró	Tihanyi	Zsuka	Polányi I.

Kezdete 7 órakor.

Budapest, nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában Károly-kaszárnya rostély-utcza 3. szám.)